

Epistola anatomica, problematica, tertia et decima / Authore Christiano Wedelio, ad ... Fredericum Ruyschium.

Contributors

Ruysch, Frederik, 1638-1731.
Wedel, Christian, 1678-1714.

Publication/Creation

Amsterdam : Jansson-Waesberge, '1737' [i.e. 1744?]

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/frgpd3s5>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

11
E P I S T O L A
ANATOMICA, PROBLEMATICA
TERTIA ET DECIMA.

Authore

CHRISTIANO WEDELIO,

Ad Virum Clarissimum

FREDERICUM RUYSCHIUM,

Med. Doct. Anatomiae & Botanices Professorem;

D E

O C U L O R U M T U N I C I S.

AMSTELODAMI,

Apud JANSSONIO-WAESBERGIOS,
MDCCXXXVII.

EPISTOLA
ANATOMICA PROBLEMATICA
TERTIA ET DECIMA.

Autbois

CHRISTIANO WEDDIO.

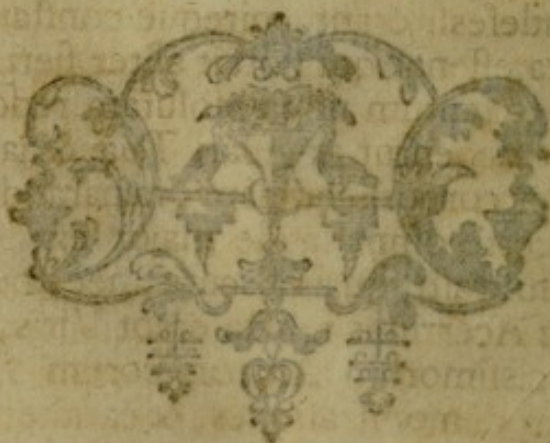
No. 10

FREDERICUM RUYSCHEM.

Med. Doct. Anatomie & Botanics Professor

DE

OCULORUM TUMORES

AMSTEL O D A M I.

Abod-IANSSONIO-WAESBERGLOS

MDCCXXVII.

D. FREDERICO RUYSCHIO,

Apud Amstelodamenses Anatomico Celeberrimo

S. P. D.

CHRISTIANUS WEDELIUS,*Jenensis.*

Ut tua cuique, sic Tua TIBI, VIR Clarissime, è re anatomica tot per annos, tantisque laboribus & lucubrationibus parta, merito tribuenda est gloria. Non unæ sunt partes amplissimæ Medicinæ, omnes ad unum tendentes finem, quarum quæque singulari studio indiget ac opera, si rite excoli debet, totumque fere requirit hominem. Neque enim datur vel unicam ex æquo absolvere, nec gloriari possumus de illa perfecta. Hinc huic præ cæteris placet studium botanicum, illi chimia; istum artem chirurgicam, alium anatomiam excolere delectat; trahit omnino sua quemque voluptas: Traxit & Te, VIR Celeberrime, cui, non neglectis reliquis, in primis Anatomix Tuum dicare animum, navareque operam, placuit, nec id quidem præclaro sine successu. Labores enim, quos in hac arte exantlasti, indefessi erant, mireque constantes & sumptuosiores; qui cum ita essent, quî potuit aliter fieri, quin ad summa illam perduceres & tantum non absolutam redderes? Verum enimvero plurima debentur singulari Tuæ & jampridem à multis exoptatæ partes corporis humani præparandi ac conservandi methodo, quæ certe omni laudè major est. Innumera enim hujus beneficio illustrasti, quæ obscura, nec, nisi verbulo, tacta à Doctissimis, ac Acerrimis relictæ erant Viris, nec pauca aperuisti, quæ sagacissimorum Anatomicorum visum effugerant. Omnes expetimus demonstrationes, & ea saltem credimus, quæ videmus, nec in naturalibus de rei essentia ac constitutione dubitare ceslamus, nisi ea clare in sensibus nostris & perspicue sit explicata. Minima equidem Prætor non curat, at aliter diligens remque ad vivum resecans Anatomicus; quæ cum in corporis humani partibus non temere unicuique se offerant, quis non

ambabus manibus arripiet media talia, quibus ad intimiorem eorum cognitionem perveniri possit? Negari tamen non potest, methodum talem præparandi ac conservandi partes facile rejici, ac vitii alicujus accusari posse. Videtur nimirum longe nimis à statu naturali recedere vimque aliquam partibus inferre, sicque aliam istis, ac debebant, induere faciem. Satiùs proinde apparet & convenientius, corpora recenter denatorum cultro anatomico subjicere, & in his scrutari partium situs & constitutionem. Sed utrumque optime simul stare posse arbitror, nec alterum ab altero sejungendum esse, credo. Abeunt à statu naturali præparatæ corporum partes, abeunt & recenter denatorum, utrobique status iste cum vita desit. Sin autem situm partium earumque pororum, fibrarum &c. immutari putemus, si ita præparentur, vereor, ne idem quoque de recenter mortuis multo magis dici possit, imo debeat. Sensim in iis se poris insinuat liquor affusus; nec ulla, ut censeo, accedit violentia; in his vero, vix denato sæpe corpore, quanta se non exerit in humoribus vis ac turba, quam valide non extendunt partes continentes ac fibræ, quam frequenter non dilacerant membranas & erumpunt? Hoc ut ne fiat præcavet dictus præparandi modus, ut vel ideo summo pere commendandus veniat. Præter ea autem, quo subtiliores sunt in corpore partes, eo majori ac citiori obnoxia sunt corruptioni; unde non raro curiosorum indagacionem non admittunt. Ut itaque & hæc cognosci possint, commodum est, tali modo præparentur, & sic, quæ præpropere & una vice non poterant, lente ac successive examinentur diligentius. Non minor vero artificii hujus conservandi est jucunditas, quam equidem est ejusdem utilitas. Corrigit ac nescit foetores & tædia, innumera circa sectiones cadaverum alias occurrentia, quæ non paucos à curatori anatomiae studio deterruere & adhuc deterrrent. Quid? quod efficit, ut quovis tempore, &, quod mirum & paradoxum prima fronte videri potest, æstivo, calidiori equidem sed magis sereno ac lucido, longe melius, quam tempore alio, sectiones institui & studium hoc assidue tractari possit. Sed videor mihi præstantissimum hoc inventum defendere velle, cujus tamen insignem usum ac præstantiam nemo forsitan in dubium vocabit. Quin, etiam si quis velit, vix tamen feriis ac firmis niti poterit fundamentis. De singulari Tua humanitate ac benevolentia in me, Experientissime RUYSCI, nisi persuasum haberem, non scripsissem. Tibi hæc, quæ profecto, eo cum sis animo, in optimam partem accipies. Neque enim animus

mus mihi fuit, dignis novam Tuam præparandi methodum efferre laudibus, quibus sane ipsi non opus est, sed ut meam de illa, quam foveo, sententiam TIBI aperirem.

Præcipuum autem de quo plenius à TE informari ingens me tenet desiderium, versatur circa delicatissimam ac nobilissimam corporis nostri partem, Oculum dico. Plures sunt partes hunc constituentes & ad eum pertinentes, ut muscoli, vasa, nervi, glandulæ, humores &c. primariæ tamen, &, quæ ipsum præse dictum con-
ficiunt, membranæ existimantur seu tunicæ, & humores. Ad tunicas quod attinet, in harum numero maxime scinduntur in partes Autores. Alii enim quatuor, quinque, sex, septem imo plures statuunt, alii contra non nisi tres admittunt. Prima, quæ totum oculum cingit, & qua iste circumjectis connectitur ossibus à pericranio producta, adnata dicitur, album in oculo adpellatum constituens, & exquisito sensu plurimisque gaudens vasis. Adjectitiam hanc nonnulli accusant, nec inter membranas oculi recenseri posse adferunt, quippe simplicis potius membranæ quam tunicæ nomine dignam. Ex adverso vero cæteri in tunicis omnino numerant & inter hanc ac duram aliam insuper existere adfirmant, quam innominatam vocant, aut, quia à tendinibus oculi oriri censetur, tendinosam. Dubito cuinam sententiæ accedere debeam, unde avidissime Tuam hac de re expecto informationem. Sed ablata hac tunica adnata cum musculis, glandulis & pinguedine, statim sese offert dura seu sclerotica adpellata, quæ cum sequentibus à substantia nervi optici provenire existimatur. Hujus pars anterior diaphana est, instar cornu tenuis & splendescentis, & hinc cornea nominata, quæ à Cl. Viro *Guilielmo Briggs in cap. III. doctissimæ suæ Ophthalmographiæ p. 41.* è tribus tendinibus seu lamellis constare traditur, facile in oculo cocto vel bovino recens extracto separandis. Hanc quæ sequitur choroides vocatur, cujus pars antica plerumque καὶ ἐξοχὴ uvea denominatur. Efficit hæc per corneam transparens tunica iridem oculi, varie in variis coloratam & pupillam ad instar annuli cingentem. Verum quod maxime in hac membrana notandum, est ligamentum, ciliare insignitum, cujus à toto ambitu quædam oriuntur filamenta tenuia nigri coloris, processus ciliares dicta, quæ motui humoris crystallini inservire perhibentur. Huic, ni fallor, subjacere debet nova quædam à TE, VIR Acutissime, primum inventa tunica, a Celeberrimo Tuo Nomine Ruyschiana nuncupata. Frustra huc usque hanc in sectionibus oculorum investigavi, adeo, ut diffiteri non queam, quandam mihi exinde

enatam esse suspicionem, TE ipsum forte in hujus lectione deceptum fuisse. Non difficulter enim etiam tenuissimæ dividi possunt membranulæ, hinc facile potuit contingere, ut vel tunicam uveam divisam, vel etiam ipsum ligamentum ciliare separatim pro peculiari habueris tunica. Quod si vero veram, ab his distinctam, suisque propriis præditam vasis istam deprehendisti, devinctissimos omnes TIBI reddes artis anatomicae Cultores, si curatiorem ejusdem descriptionem, modumque quomodo sit invenienda pro ea qua soles humanitate cum publico communicabis. Restat adhuc tunica retina, retiformis seu amphiblestroides vocata, e fibris medullaribus nervi optici conflata. Hæc radios visuales excipere & princeps visionis organum creditur, de quo tamen nonnulli ambe-gerunt. Sunt autem hæ insigniores oculi tunicæ: qui plures esse numero defendunt, corneam ac uveam tanquam singulares, & à cæteris differentes, addunt. Qui vero oculi membranas, ut summus & accuratissimus Anatomicus, Cl. Dn. *Verbeijen* in sua Anatomia facit, in proprias distinguunt & communes; has dicunt eas, quas recensuimus, & proprias, quas humores crySTALLINUM & vitreum cingere ajunt. Non ita contrariæ videntur circa tres oculi humores, aqueum puta, crySTALLINUM & vitreum, opiniones, sed fere omnes conveniunt, si unicum exceperis, quod aliqui dictos duos postremos humores tunicis seu membranis circumdatos esse negent; sine dubio tamen & in his quædam adhuc observanda relicta erunt. Quapropter à TE, VIR Humanissime, etiam atque etiam pro Tua in me summa & maxima benevolentia officiose ac peramanter peto atque contendo, ut Tuam de propositis mentem pro ea, qua in his polles, solida eruditione, benigne patefacias, nec Tua exoptatissima informatione me dedigneris. Hoc vero facies, si accuratiorem tunicarum oculi numerum docebis, earum veriore constitutionem ac usum explicabis, quæque tum circa has, tum etiam ipsos humores singularia, rariora & præprimis notanda TIBI sunt visa, benevole monebis. Age, VIR Excellentissime, & quam de summa Tua ac illustri in anatomicis industria largiter sibi spem concepere prudentiores, fortiter explere stude. Non deterreant animum Tuum fastidia, & si quæ alia ex his laboribus exsurgere possunt adverla.

Tu ne cede malis, sed contra audentior ito.
Vale, mihi que favere perge. Scribebam Lugduni Batavorum, Kalendis Januarii Anni c 15. 15 c c. quem TIBI felicem decurrere precor!

FREDERICI RUYSCHII,

RESPONSIO,

Ad Virum Experientissimum

CHRISTIANUM WEDELIUM,

IN EPISTOLAM ANATOMICAM, PROBLEMATICAM,

DE

OCULORUM TUNICIS.

*Cui accedit Responsio in qualemcumque J. J. RAU,
defensionem nuper editam,*

Handwritten text at the top of the page, mostly illegible due to fading and bleed-through.

RESPONSI
FREDERICI RUYSCII,

IN EPISTOLAM ANATOMICAM, PROBLEMATICAM,
CHRISTIANUM WEDERUM,

DE
OCULORUM TUNICIS
Cui accessit Responsio in quatuordecim J. J. RAY,
dissertationem super eisdem.

Handwritten text at the bottom of the page, mostly illegible due to fading and bleed-through.

Experientissime Vir.

pistolam tuam accepi, tanta humanitate atque benevolentia plenam, ut responsionem diutius differre haud potuerim: imo ab eo tempore voto quidem tuo pro viribus satisfacere conatus fui, sed temporis penuria, ob varia negotia, haud exiguum obstaculum attulit.

Partium corporis humani scrutinium, non solum in recenter defunctis, verum etiam in præparatis necessarium recte statuis; nec ab eo unquam alienus fui, ut utrumque in usum revocaretur: quapropter etiam soleo in publica sectione Anatomica eandem sequi viam, idque præcipue, ut differentia utriusque conspici possit; cum autem mihi non lubeat, integra cadavera, à plurimis annis conservata, omnibusque visceribus instructa, semper publice exhibere, sine quo partium situs naturalis demonstrari non potest, necessarium Tecum existimo, cadavera recentia simul quoque esse adhibenda.

Noli tamen credere præparatione nostra cadavera, aut eorum partes magnam acquirere mutationem, quæ cum naturali haud conveniat, sed contra, quæ mihi adferuntur cadavera foeda, & foetori non solum proxima, verum etiam foetidissima, rediguntur fere, uti vidisti, artificio nostro, in statum hominis viventis & dormientis, solo motu excepto.

Nulla vis adhibetur, ea enim adhibita, particulæ minutissimæ dissiparentur, sed contra, quæ in cadavere recenti visum fugiunt, particulæ minutissimæ, luculenter in conspectum prodeunt. Si ulla vis adferretur, quomodo fieri posset, quod tamen in Cerebro, mihi oblato demonstrare haud difficile est, corticalem Cerebri substantiam ex meris vasculis sanguineis, præsertim arteriis, constare. Impossibile quoque foret, arteriolarum reptatum per tunicam choroideam, ut & reticularem, multo minus per tunicam Ruyſchianam in oculo ostendere.

Dissectiones anatomicæ ut plurimum in tempus hyemale differuntur, nostris autem investigationibus tempus æstivum magis favet, utpote cælo serenioris existente, visusque aciei magis favente.

B

Foetor,

Foetor, ut bene animadvertisti, nos neutiquam arcet, aut deterret, nullus enim adest; sed contra; suavem naribusque gratum spirant odorem cadavera, nostra arte præparata. Itaque dicta methodus à nemine vituperatur, nisi ab iis, qui Theonino dente aliorum inventa rodere assolent. Porro quod ad numerum, ut & denominationem tunicarum oculorum attinet, varios Auctores admodum confuse de iis scripsisse, verum est; ego augebo numerum, tunicâ nempe Ruyschianâ à me dictâ, an jure meritoque, Tibi, Exp. Vir, & omnibus æquis Judicibus dijudicandum relinquam.

Ut Oculorum fabrica accuratissime innotescat, perquam utilem esse censeo methodum nostram, quandoquidem hujus ope plurima in iis luculentius apparent, quam vulgari sectione anatomica, neque sculptor indiget delineatione, antea à pictore facta, sed opus suum, ad objectum ipsum, perficit; neque cogitur adeo festinare, uti antea quoque innui in responsione Epistolæ de Cerebri substantia corticali.

Oculorum tunicae seu membranæ, per quas vasa sanguiflua disperla esse invenio, sunt N^o. vj., septimam vero & octavam, sc. vitream, & crystallinam hætenus vasis sanguiferis destitutas offendi, id quod Tibi Exp. Vir quoque demonstravi; noli autem exinde dubitare de earum existentia, plures enim sunt membranæ, per quas nemo, quod sciam, hætenus vasa sanguiflua viderit disseminata; inter eas occurrit tunica Amnios in homine, ut & in ea chorii parte, ubi Placenta Uterina chorium relinquit, nec non in ea tunica Arachnoideæ parte, quæ proxime adlita est futuræ sagittali: corpus reticulare Malpighii sub cutefitum in totum quoque destituitur vasis sanguiferis.

Sunt ergo octo oculorum tunicae visibiles, quarum 1^a. adnata seu conjunctiva audit, 2^a. tendinea, 3^a. sclerotica, 4^a. choroidea, 5^a. Ruyschiana, 6^a. Retina, 7^a. Vitrea, 8^a. Crystallina.

1^a. Adnata seu conjunctiva, ita dicta, quod oculum orbitæ alligat, laxa admodum & mobilis existit, estque continuatio perioptii, vel si quis ita velit, pericranii: hæc admodum sensibilis, innumerisque vasis sanguiferis perfusa, uti in Ophthalmia ut & artificiosa nostra impletione, palam est.

Huic subjicitur 2^a. seu tendinea, nonnullis innominata dicta: hæc constituitur ex tendinibus musculorum oculos moventium; estque tam firmiter scleroticæ connata, ut nullo quidem artificio ab

ab illa in totum separari possit; hinc difficile esse reor, ejus terminum ad quem exacte demonstrare.

Sub hac expansione tendinea videnda sese exhibet Tunica sclerotica, quæ tertia est, admodum dura, crassa atque opaca; hujusce pars anterior cornea audit, quia pellucida, diaphana & transparent est, veluti cornu politum, estque in aliquibus aliquanto convexior, non autem in omnibus.

In hac tunica sequentia observo.

1°. Me nunquam potuisse artificio nostro vasa sanguiflua, per eam dispersa, tam numerose detegere, quam quidem in tunicis adnata, Ruyfchiana, & retina.

2°. Ductum à Clariss. Nuckio detectum (quantumvis non raro nostra repletionem, aliquid materiæ ceracæ admiserit, imo in objecto recenti aliquid sanguinolenti in eo invenerim) peculiarem esse ductum, cum vena in totum haud convenientem.

3°. Per dictam Tunicam mihi videre videor plurima vascula nova, secundum longitudinem decurrentia, quæ neque sanguiflua, neque lymphatica esse reor, quantumvis Lymphaticorum æmula sint, quia in totum cum iis haud conveniunt: dico, quod mihi videre videar, quia tanta in re haud libenter aliquid proferrem, nisi certissimus factus: Memini me olim hæc quoque vidisse in oculo flaccido, sed vero suspicabar rugosas esse particulas limpidas à flacciditate productas; jam vero in oculo rigido, expansoque sese videnda exhibent.

Si conjecturæ locus sit, non alienus essem ab ea opinione, per ea reduci humorem aqueum, qui per ductum à Nuckio inventum, vel per alium ignotum, adfertur; credibile enim non est, humorem aqueum semper remanere sine renovatione.

Videmus quoque amisso humore aqueo, à vulnere inflicto, eundem recuperari: Quicquid sit, ulterius perscrutandum erit, quid sit hujus rei, antequam certi quid statuendum sit. Interim huncce oculum rigidum, naturali forma atque colore præditum, dictisque vero similibus vasis instructum, reservaturus sum, donec non solum meis, verum etiam aliorum oculis magis lynceis certior factus fuerim.

Hæc proxime succedit Choroides tunica ordine quarta, quam à Pia Matre oriri Auctores autumant, ejusque pars anterior uvea nuncupatur. Diversitas existit inter Choroidem & Uveam (quamvis partes sint continuæ) idque haud solum ratione reptatus ar-

teriarum, uti videre est ex Fig. annexis, verum etiam uvea constituit Ligamentum ciliare ejusque processum, ut & Iridem. In parte postica hujus Tunicae, quæ proprie Choroides dicitur, sequentia observo.

1°. Hancce ex duplici lamella seu membrana constare, quarum exterior totius nomen retinens Choroidea mihi est, interior vero Ruyschiana, de qua statim plura.

2°. Arterias per Choroidem dispersas, tam numerosas esse, ut plures ea recipere haud possit.

3°. Reptatum arteriarum peculiarem esse; ramusculi enim varii e trunculis oriundi, in orbem sunt dispositi. Vid. Fig. 8. id quod nemo tam distincte exhibiturus est, nisi præmissa repletione ceraceæ materiæ.

Ligamentum ciliare corpusculum est crassum, in orbem ductum, cujus facies posterior humoris crystallini, & ex parte quoque vitrei tunicis connectitur, plurimisque jugis undulatis pigmento nigro obsitis ditatur, (quæ inter nulla vasa lymphatica invenire potui) unde admodum aspera & inæqualis: porro Ligamentum ciliare ex fibris motricibus constare nullus dubito; evidens enim motus in ejus processu percipitur, idque in dilatatione & angustatione pupillæ. An autem præter illa dicta juga peculiare reperiantur fibræ motrices in ligamento ipso nondum exploratum habeo, saltem facie exteriori, quæ æqualis est, & nullis prædita jugis, eas reperire nequo, facie interiore scaturit jugis undulatis in homine, forsitan juga sunt considerata tanquam musculi exiles & fibræ longitudinalis per processum ciliarem dispositæ, tanquam tendines.

Notandum interim nonnullos Ligamentum ciliare & processum unum & idem facere: Verum enimvero tanta est inter hæc duo differentia, ut pro uno eodemque habere nequeam.

Processus ciliaris parte posteriore gaudet fibris longitudinalibus, pectinatim dispositis, pigmentoque nigro obductis, nec non arteriis reptatu plane diversis, ab iis, quæ reperiuntur per Ligamentum ciliare.

Fibræ longitudinales dictæ, per processum ciliarem dispersæ, recto cursu incedunt, in Ligamento autem ipso, undulato modo reptant juga latiuscula.

Facies anterior processus ciliaris, Iris dicitur, id quod non pertinet ad faciem anteriorem Ligamenti ciliaris. In

In processu ciliari evidentem mobilitatem percipimus, non autem in ipso Ligamento.

Si dictum Ligamentum ciliare, ut & ejus processus à membranis humoris vitrei & crystallini, quibus cohærent, abstrahantur, utriusque pigmentum ex parte ita cohærebit dictis membranis, ut videantur fibræ pullæ, quo nomine quoque insigniunt auctores varii; an recte? Videntur enim nil nisi pigmenti vestigia.

Sequitur nunc Tunica 5^a. Ruyschiana à me dicta; hæc Choroideæ tam firmiter connata est, ut vulgari sectione anatomica in oculos haud incurrat. Artificiose infarleram Choroideæ Tunicae arterias, quas cum suspensa manu tractarem, recedebat Tunica Ruyschianæ exigua portio à Choroidea: hoc à me viso, suspicari cœpi, annon Tunica Choroidea esset gemina, & artificio quodam in duas Lamellas separabilis; hoc ex voto bis successit, & portionem satis magnam à Choroidea separabam, per quam æque bene, ac per Choroideam observabam arterias peculiare, diverso reptatu reptantes, esse dispersas. Vid. Fig. 10.

Cum publice hoc exhiberem, proposui, nunquid consultum foret, nomen peculiare imponere huic tunicae, aliis incognitæ, nempe innominatæ: Verum id haud videbatur consultum, propterea quod eo nomine alia tunica gauderet.

Itaque Filius meus Henricus (qui mihi opitulari assolet in dissectionibus publicis, & (ut ait J. Rau.) lectionibus Botanicis) proponebat nomen Tunicae Ruyschianæ, cui calculum apponebam. Quis mortalium me eo nomine accusabit, præter adversarium J. Rau, qui mea inventa Theonino dente ubique rodere assolet, & eo nomine me perversæ observationis accusat in sua ad me scripta Epistola calumniola? quasi verò tale quid haud exstaret in rerum natura. Fateor quidem J. Rau vulgari sua methodo secandi corpora, hanc Tunicam nunquam ostensurum esse: Verum enim vero auctor essem, & suaderem J. Rau, ut impofterum opinari desinat, illud non exstare, quod ipse demonstrare non valet; innumera enim exhibere possem, quorum demonstrationem ab ejus arte ac methodo frustra quis expectet. Fig. 7. dictæ Tunicae Ruyschianæ repræsentat imaginem. Domique objectum ipsum reservabo, ut cuivis illud exhibere queam.

Quare jam mihi non licet novum imponere nomen huic Tunicae, cum majores non sine ratione idem fecerint circa Tunicam tendineam, quæ arctius connascitur subjunctæ Scleroticæ,

quam Ruyschiana Choroidea? Tunicae seu membranae glandem Penis investientes sibi invicem arctissime cohærent, sunt tamen diversæ constitutionis, varioque nomine forsan in posterum appellaturus sum, quandoquidem varia circa illas observata publici juris facere conabor, modo occasio sese offerat.

Quatuor Tunicae intestinorum sibi invicem tam arctissime cohærent, ut non nisi accurata manu separari possint, attamen variis in rebus à sese invicem discrepant, variisque nominibus non immerito superbiunt.

Quid ne Oculatissimus quidem Malpighius circa Arteriarum Tunicas prodidit? nonne variis nominibus insignivit eas? quantumvis in tot tunicas vix ac ne vix quidem separabiles sint.

Lamella igitur Tunicae Choroideae interior insignitur à me nomine Tunicae Ruyschianae; circa quam observo,

1°. Quod sit tenuissima & peculiaribus arteriis donata; de venis nil dicam, cum eas nondum accurate viderim.

2°. Arteriae Tunicam Ruyschianam obambulantes, eundem reptatum cum Choroidea haud servant; variis enim in locis in modum crucis sibi invicem incumbunt, præterea ortu quoque variant. Vid. Fig. 9 & 10.

3°. Quod dictam Ruyschianam à Choroidea separare haud valeam, nisi summam diligentiam adhibita arteriarum repletio, ceraceam materiâ facta, præcesferit.

4°. In iis, qui Choroideam Tunicam habent justo tenuiorem, haud semper Ruyschiana admittit separationem, quantumvis in omni oculo visibilis sit, modo præcedat arteriarum accurata repletio.

Quod ad usum Tunicae Ruyschianae attinet, crediderim hanc Tunicam, inter cæteros usus, esse destinatam non solum ad robur Choroideae, verum etiam, ut à sanguinis arteriosi majori copia requisitus calor tribus humoribus, naturâ frigidis, conciliaretur: Quo plures enim arteriae, eo plus caloris humoribus adfertur; eum in finem dicta Ruyschiana, non minus quam Tunica Choroidea myriadibus arteriolarum ditata est, quibus omnibus infarctis sanguine aut ceracea materia, tota Tunica rubedine est perfusa, id quod domi meae jucundo spectaculo sæpius vidisti, & per figuras jam expressi.

Notandum interim hasce Arteriolas haud esse visibiles, nisi pigmentum pullum, quo obsita est Tunica Ruyschiana, sit ablatum.

Ruys-

Ruyfchianâ Tunicâ jam descriptâ, ad incudem revocanda Retina, seu retiformis, quæ dicitur medullosa, ex substantia medullari Nervi optici producta, & visus primarium organum, de ea doctissime ratiocinatur Guilielmus Briggs in sua Ophthalmographia. Hæc Tunica Retina seu Retiformis dicitur à figura, scilicet, quod retis piscatorii imaginem repræsentat, ut loquar cum Joh. Jessenio à Jessen, qui Pragæ A° 1600. Anatomiam satis accuratam scripsit: hanc figuram egregie repræsentat dicta Tunica retina, cum arteriolæ ceracea materia sunt repletæ, præsertim post absterisionem substantiæ medullaris, quæ constitutum dicitur ab auctoribus. (Vid. Fig. 16.) & domi meæ objectum ipsum.

Circa hanc Tunicam consideranda primo ejus substantia, quæ an solummodo medullaris? uti hæctenus hoc placitum viguit; an vero præter substantiam medullarem quoque aliquid membranosi obtineat? diu anceps hæsi, multumque negotii mihi facessit: posterius verum esse credidi, postquam cadaverum oculos offenderam, quorum retina adeo erat subtilis, tenuisque, ut vix & ne armatis quidem oculis, præter arteriolas, aliquid membranosi aut medullosi percipere potuerim: postea videbar mihi videre aliquid membranosi, arteriolis interpositum: hunc suspicari coepi medullosum, appositum quid esse dictæ Tunicæ, non autem Tunicam ipsam.

Tandem, iteratis perscrutiniis, reperio oculis armatis, arteriolarum extrema tam esse numerosa, & tam arcte sibi invicem, & intricate annexa, ut peculiarem repræsentent membranulam, ex Arteriolarum extremis constitutam, cui connectitur dicta medullosa substantia. Hæc adeo sunt subtilia, ut sculptori impossibile fuerit, ea per Figuras satis accurate repræsentare, domi vero distincte hæc omnia lustrari possunt cœlo sereno.

Fateor quidem vulgari administratione hæc visus aciem aufugere, imo impossibile esse reor, nisi artificio nostro præcesserit repletio arteriolarum per retinam disseminatarum, & objectum liquori convenienti innatet, ut omnia à se invicem nonnihil recedant.

Vituperet J. Rau hanc demonstrandi methodum, & præferat subjecta recentia, dicatque convenientius esse demonstrationes anatomicas in recens defunctis peragere; ego dico, quod ars non habeat osorem, nisi ignorantem, & quod J. Rau sua arte hæc & similia, realiter existentia, non exhibiturus sit.

2º. Arteriolæ per retinam disseminatæ, non uti in Choroidea,
par-

partim à latere, partim quoque è fundo oculi *Tunicam* dictam adeunt, sed solummodo è fundo emergunt, & ad *tunicam* retinam properant.

Succedunt proximo loco *Tunica Vitrea & CrySTALLINA*; utramque exstare certior factum sum, continua exploratione; suntque membranulæ subtilissimæ, diaphanæ, nullis vasculis sanguineis visibilibus ditatæ, humoremque vitreum & crySTALLINUM coërcentes: hasce expressi Fig. 20. & 21. in formam maculæ ob tenuitatem.

Cæterum quod ad dehortationem tuam attinet, scilicet ne animum meum deterreri patiar adversis & fastidiis, quæ mihi ex laboribus meis oriri possunt: Pro certo habeas velim, Exp. Vir, me, ob nullam ex maligno animo ortam maledicentiam, destitutum à proposito.

Excepi non ita pridem adeo virulentam à J. Rau invasionem, adeoque ab humanitate alienam, ut genium & ingenium hominis satis mirari nequiverim. Non erat in animo eam refutare, utpote omni responsione indignam; præsertim quod sciam, spreta exolescere; at vero ratio quædam me ita impulit, instimulavitque, ut plane desistere nequiverim, ea tamen intentione posthac prorsus abstinere decreverim ab omni responsione.

Audivi enim ejus, uti & eorum, qui ei à consiliis, & à manu sunt, propositum esse, me avocare à proposito, scilicet ne ea, quæ ab aliis haud sunt notata, aut saltem non satis perfecta, multo minus recte delineata, publici juris faciam. Noli interim ægre ferre quod succinctam meam Tibi referam refutationem, quam nuper publice ex parte feci in præsentia J. Rau, cujus auritus & oculatus testis Tu quoque fuisti.

10. Auditoribus, qui magno convenerant numero, exhibui hominis *RUDITATEM*, in titulo ejus *Epistolæ* commissam, ubi ait, scriptum *Scroti* à me delineatum esse *FICTITIUM*; quasi vero ego ejusdem furfuris essem, ac ille, qui quidquid in ejus buccam venerit, proferre non erubescit, & *FICTITIA* pro veris hominibus obtrudere non veretur; exemplum habes Exp. Vir, circa *Scrotum* humanum, quod duplex esse perhibet, imo depingi curavit, idque in quovis homine, (hoc ex officina ejus propria desumptum esse, facile crediderim) cum contra unicum sit, & simplex: si dixisset *Septum Scroti* à Ruyschio depictum erroneum esse, nonne satius fuisset? Nihil enim humani à me alienum esse fateor, sed vero *FICTITIUM* esse, durum
Ruys-

Ruyschio, qui tale quid haud commisit. Septum autem Scroti neque FICTITIUM, neque erroneum esse spectatoribus omnibus luculentissime demonstravi in publica demonstratione Anatomica, nuper habita, ut & ipsi J. Rau, qui, ut dixi, præsens erat.

Pag. 2. ex alio fonte haurire videtur, ubi ait, *Ruyschii genium vario adhuc nomine celebrem & celebrandum.* Quicumque ullum commercium cum illo habuit, non raro auribus hausit, quod jam Ruyschium, ut & ejus artem sæpius in coelum usque, imo magnificentius, utraque merita, extulerit, mox autem pro captu ejusdem Ruyschii artem, summa cum invidia deprimere, imo ceu alter CYCLOPS angulo è saxo Ruyschium obruere conatus fuerit.

In prima ejus Epistola condecorabar titulo Clar. & Doctiss. Viri, de re Anatomica bene meriti; in sequente tanquam indignus Anatomicus perstringor, qui fucata proferat; itaque mihi integrum erit posthac, aut laude extolli, aut deprimi à J. Rau.

Ungue quoque notandum, quod fol. 3°. temere & sine ulla veritate me accusat, scilicet, *quod illi linguae vernaculae usum in dissectione sua interdiceret haud potuerim.*

Erubescat J. Rau, nisi frontem perfricuerit, nunquam enim tale quid molitus sum: Fateor quidem, cum falcem in meam messem magis magisque immitteret, operationesque Chirurgicas bis publice instituisset, quibus libertatem suam plus justo amplificare, & sese in meam possessionem insinuare conabatur, quod 3^a. die Amplissimos adierim Consules, ea solummodo intentione, ut rogarem, an J. Rau permissum fuerit tale quid publice peragere; quid sit? Illico illi interdictum fuit operationes Chirurgicas publice exhibere; nihilominus ausus est in illa Epistola scribere, quod interdictionem impetrare haud potuerim; quantumvis illico interdictio fuerit subsecuta. ô audaciam inauditam! noli interim, Doctiss. Vir, me eo nomine insimulare invidiæ ratio enim, quare hoc fecerim, sequens est.

Collegii Chirurgici Præfecti, propositum J. Rau ægre ferentes, arcessiverunt illum in cameram Chirurgicam, interrogaveruntque, an veniam impetrasset à Magistratu operationes Chirurgicas publice instituendi, respondit, quare mihi hoc minus licitum esset, quam Ruyschio? existimabat, sese omnino esse decoratum Professoris titulo, cum interim nil illi permissum, nisi ut singulis annis tantum liceat Anatomiam instituere publicam per septem dies, cum ea tamen adstipulatione, Ruyschio eo loci neutiquam occupato. Quis mortalium non adiret Ampl. Consules, cui tam enormia contingerent?

Querelas quoque futes fol. 3°. profert, dicens: *Nova alia in me protendit tela, qui nunquam illum ledere in animo habui, & me plagii in suis publicis lectionibus insimulavit, cujus an reus nec ne, penes te lectorem in judicium relinquam, postquam, unde insimulationis suae causam desumpserit Ruyschius, tibi nude exposuere.*

Hic refert, quid fecerit publice, tanto cum fastu, ut legenti facile nauseam excitaret, idque non sine mutilata relatione; dicens, me insimulationem sui desumpsisse ex ejus instrumento, ut & operatione: quod ad ejus instrumentum attinet, illud plane ineptum esse, in vero palpebrae prolapsu, vel ad palpebram superiorem decurtandam cum fructu, quis mecum non affirmabit, calculumque adjiciet? modo consideret, quod in palpebrae decurtatione non solum cutis, verum etiam cartilago ex parte eslet amputanda, quo facto aeger incideret in Scyllam, volens vitare Charybden, & ex malo in pejorem incideret statum: haud tamen veritus fuit publice gloriari, sese quatuor curasse, prolapsu palpebrae laborantes, instrumenti illius beneficio; expecto in posterum, ut mihi unicum afferat tantum exemplum, non putem viros Clar. à Jo. Rau citatos, Dortmuntium & Romannum, neque *præstantiss.* Chirurgos Yle & Roseboom, calculo suo approbaturus esse hanc ostentationem; scilicet quod ullus eorum sit curatus à dicto affectu, per illud instrumentum; contrarium facile probare poterò, nempe, quod in pejorem statum sint redacti, quicquid etiam proferat de sua experientia. Veruntamen ne quis autemet omni usu carere hoc instrumentum, iniquum haud erit, Praxeos viam sternere, & quo in affectu cum emolumento adhiberi queat, aperire. Quemadmodum caro, aliæque corporis humani partes, quandoque ad luxum incrementa capiunt, sic etiam cutis, vel sola, vel una cum carne, justæ magnitudinis limites excedit; id dum contingit in palpebra superiore, instrumento illo uti licet, sicque tenaculi species est, quo plurimis annis usus fuit, me præsentem, Magister Petrus Verduyn, Adriani Filius, idque in amputatione præputii elongati, ita ut mirari subeat, quod dicat, me ansam insimulandi sumplisse ex ejus instrumento; contrarium demonstravi in præcedenti demonstratione Anatomica, in qua usus sum instrumento, diverso ab eo, quod adhibuit J. Rau, uti videre est ex annexis figuris 2 & 3.

Porro, inquit, me dictas demonstrationes peregrisse, *solita mea eloquentia, & bene dicendi genere, agilitateque manuum opera;* risum teneatis amici! mea eloquentia, bene dicendi genus, agilesque manus, nunquam mihi laqueo fuere ac fraudi: Linguam nimis

nimis lubricam ac volubilem habere, sæpe noxium homini; id quod mecum confiteri debet J. Rau; & quod ait, mihi fuisse in animo gloriolam suam delere; quid hoc sibi velit, nescio: de qua gloriola hic loquitur J. Rau? Turpe est doctori cum culpa redarguit ipsum: Omnia ejus scripta eo diriguntur, ut me artemque meam sup-primat, idque dictariis & relationibus a vero alienis.

Inter cæteria leguntur fol. 6. *in ultima prælectione ejus (tres aut 4 tantum instituebat) placuit ipsi operationem de Phalangosi repetere, verborum ejus summum & sensum intellige; loquens de instrumento Bartischii, varia curva & recta ad imaginem Bartischii fabricata monstrabat, ex cupro tamen, quod pessimum.*

Hic in parenthesi videre est, quot dies occupatus fuerim scilicet, *per 3 aut 4 tantum*; quare, placidus haberi qui vult, non ad-jecit rationem, utpote cælo, ob calorem, cæteris demonstratio-nibus haud favente: *tres aut 4*, quare non 4 aut 5, placidus si au-dire cupit, haud enim ignarus est, quod 4 habuerim demonstra-tiones, an hoc ut augeret Ruyschii famam? Revocet in memori-am quot demonstrationes instituere sit solitus, idque non raro diebus alternis, cum ipse tres tantum habuerit demonstrationes (idque semel tantum uno in anno) ô invidiam inauditam homi-nis, qui placidus haberi vult.

A Veritate quoque longe alienum est, quod inter instrumenta à me allata, ullum fuerit rectum, ut ait, omnia enim erant curva, ex cupro fabricata, quæ si *ex cupro pessima*, ut ait J. Rau, quare ipsemet sua ex cupro confici curavit? ego autem dico, ex cupro æque apta.

Porro quod dixerim, ut narrat in demonstratione supra citata, *ne ego quoque videar cornicula Æsopica*, recedit à veritate: dixi è contrario, hujus instrumenti auctor non sum, sed Magister Petrus illud fabricavit ad Bartischii instrumenti imaginem: itaque verbo quoque omisso, uti omisi, mutat sensum, verbum enim quoque re-spexisset ad aliquem, & hoc ut dirigeret, ad semet ipsum, ver-bum quoque adjecit totus Echinus & asper.

Quid mali jam commisit Ruyschius? an Ruyschio non esset lici-tum dicere, ubi Rau adest, ego non sum auctor hujus vel illius in-ventionis? Nolo audire cornicula Æsopica, & quomodo potuerunt illa verba ipsum respicere, cum jam profiteatur, sese publice dixis-se, quod non esset habendus dicti instrumenti auctor, sed Barti-schius, & quod tantum emendaverit foraminibus; & quod adjun-gat, *me non ausum fuisse dicere, dictum instrumentum à Magistro Petro esse inventum*, adeo frivolum est, ut nulla indigeat refutatio-

ne; nam si hoc neglexerim, jam affirmo, & dico, illud à dicto Magistro Petro esse excogitatum, & non solum longe differre ab illo, quo usus fuit J. Rau, verum etiam J. Rau tale instrumentum nunquam ante meam exhibitionem vidisse; hoc enim patet ex eo, quod ait paulo post: *hærebat enim auditoribus in memoria mei ante bimestre exhibiti figura*, puta illam, ab eo nunquam visam.

Quid videtur Tibi, Exp. Vir, de tam futile, & à veritate aliena accusatione? in totum fere conveniente cum ea, quæ jam sequitur; *finita prælectione, scribit, usus libertate, concessa ab Amplissimis Scabinis, Anatomiae spectatoribus rogabam Ruyschium, &c.* A quibus Scabinis Amplissimis Anatomiae spectatoribus, illi concessa dicta libertas? cum nullus Scabinorum adfuerit dictæ dissectioni.

Noli tamen mirari, Exp. Vir, nam illi solenne est, ut non vereatur dicere quicquid sibi in mentem venerit, modo conducere illi videatur. Quamvis Scabinorum nemo dissectionem Anatomicam eo tempore condecoraverit tamen J. Rau (ut ait) concessa libertas à Scabinis, qui spectatores sese stiterunt. Odistor tam & mancam relationem! Si J. Rau hujus culpæ reus haberi nolit, in proxima Anatomia publica ab eo instituenda, nomina eorum Scabinorum expecto; & quod dicit *sese descendisse in Cameram Chirurgorum, Ruyschium placide reprehendendi causa*, his nulla fides habenda; ex antecedentibus enim, ut & ex iis, quæ sequuntur, haud apparet.

Intraverat cameram Chirurgorum, ut more solito occasionem captaret me vexandi, meaque verba mutilandi & detorquendi, id quod liquidum esse puto ex sequenti. *Vir Clariss. aiebat, mibi arrisisset, si nomen meum addidisses & dixisses, quod ego cornicula Æsopica sim, de qua loquebaris; attonitus referebam, quare hoc à me exigis, qui de te non cogitavi? hæc autem profert sese dixisse; gratias tibi ago maximas pro labore in te suscepto, in hac dissectione Anatomica, sed mibi displicet mentio plagii, quo me tacite insimulare voluisti.*

Pag. 8. Recenset denuo verba, quæ ex ore meo nunquam exierunt, scilicet, *per 33 annos hanc artem exercui, omnes auctores evolvi, ideo me magis in lectione te versatum, unusquisque facile conicere potest.*

Quis mortalium fidem habere potest hisce relatis, nonne mente captus jure merito haberetur, qui tam ambitiosa verba proferre non vereretur? Qui me norunt, & quibus J. Rau ignotus non est, ii facile credent fictitia esse, & è diametro sibi opposita, quæ hic exhibet; præterea quis diminueret Annos si vellet gloriari de temporis

poris diuturnitate, non enim per 33 annos (ut ait) Anatomicam exercui artem, sed per plures, quavis haud publice. Ita ut omni ex parte mutilata sint, quæ producuntur à viro, qui me sui similem existimat; nemini enim ignotum est, quanto cum fastu & ostentatione, ubique gloriatur de se, suæque arte & scientia, tam publice, quam privatim. Ut scias tamen, Exp. Vir, quid hujus rei sit, paucis declarare animus est.

Retuli in Epistola 12 Anat. problemat. & jam denuo repetere non gravabor, fermunculum inter J. Rau & me habitum, in eo receperat se mihi ostensurum varios auctores, qui accuratius septum Scroti, quam ego, descripsissent; ad hæc respondi, eris mihi Magnus Apollo; non autem manum illi porrexī, quod quoque inter fictitia numerandum. Verba posteriora scilicet, *accuratius, quam ego*, in sua relatione *more solito*, omittit, cum interim cardo rei in iis versetur. Et quæ addidit verba Pag. 8. me tali modo, quali allegat, exegisse, scilicet ut typis mandaret discursum nostrum, à vero quoque alienum. Rogavi tantum, ut mihi patefaceret auctores, qui accuratius (ut ait) quam ego descripsissent Septum Scroti. Ad hæc respondit, hoc tibi dicam præsentibus 10 Medicis; quasi in re tam futuli 2 haud suffecissent: quid fit? Typographum adiit, præloque commisit Epistolam mutilatam & ad genium suum concinnatam. An hoc jure factum, Tibi, Exp. Vir, judicandum relinquo, non iis, qui illi à consilio & manu fuere. Paulo post dicit 4 Chirurgos interfuisse illi discursui, (*quorum nomina non recenset*) ut & filium meum Henricum, qui, ut ait, Parentem fideliter in hac sui defensione juvabat, eodem modo, quo fit ab illo aliquando in Theatro Anatomico & Horto Medico, quando hæsitante prælegit: cum me publice defenderem contra illa injuriosa verba, dixi, præsentem J. Rau, si ejus Filius aut Filia, ad Filii mei ætatem pervenerit, & tunc tantum auxilii ab eo vel ea habuerit, eum habiturum quod sibi gratuletur; præterea dixi antea qui linguam nimis habent lubricam, non raro illis laqueo ac fraudi fuisse, id quod expertus fateri debet J. Rau, quantumvis mihi infensissimus.

Pag. 9. loquitur de scommatibus & conviciis à me prolatis in Epistola 12 Problematica, quod certe risu dignum, nihil enim quod scomma redolet posse inveniri in ea profitentur omnes, qui illam legerunt Epistolam.

Paulo post denuo profert, quod cupidissimus fuerim ejus videnti Epistolam, cum nunquam tale quid somniaverim; nulla illi incumberebat scribendi necessitas, verum enim vero sola ejus scri-

bendi lascivia & prurigo illium excitarunt, quibus à longo tempore actus fuerat.

Pag. 10. dissidii primam allegat causam, quæ adeo inutilis, ut relatu vix digna sit. Garrit denuo de Bartischiano instrumento, à se emendato. *Primam hujus dissidii Anatomici causam esse, fideliter retuli, quæ in Epistola mea ad eum scripta erat. Ne devogari viderer, suppressere volui, quandoquidem ad Rhombum illa nihil faciebant, etenim illam ego Epistolam nunquam typis excudi jussissem, nisi Ruyschcum ejus vidissem cupidissimum.* An hæc Prima dissidii causa? Scilicet quod dixerim, me non esse inventorem illius instrumenti, sed Magistrum Petrum Verduyn, à quo illud impetra-veram. An tam male dictum, ego non sum inventor, nolo audire Cornicula Ælopica? ego enim antea nunquam in hoc casu illo usus fueram, neque tale instrumentum in J. Rau manus venerat unquam, prorsus enim diversum illud est ab eo, quod applicuerat. An hæc prima dissidii causa? ô inauditam futilemque! Porro quod allegat sese voluisse suppressere quæ in sua Epistola exstant, *quando quidem ad Rhombum nihil faciebant*, præstitisset profecto tam absurda suppressisse, quam orbi literato obtruisse, quæ, ut bene ait, nihil ad Rhombum faciebant, id quod verius, quam quod cupidissimus fuerim illam videndi, aut quod Scrotum induratum centies publice demonstraverim. Semel vicendum exhibueram in publica dissectione Anatomica Scrotum humanum, lapidis instar, artificio nostro induratum, per quod vasa sanguifera egregie visuntur dispersa: hoc in sua Epistola vitio mihi vertere studens, scribit me centies in Theatro publico exhibuisse; quid ergo cogitandum de tali homine, cui semel est centies, forsan illi quoque centies erit semel, modo sibi videatur conducere; & paulo post denuo, *nonne plus centies in eodem loco, in dictorum confesso, qui in memoriam ejus dicta revocare possunt; Quis unquam Anatomicorum vel Veterum, vel Recentiorum tale Septum vidit? de hoc scripsit? ullam mentionem fecit? somniavit de hoc septo antea nullus.* Antea dixerat me centies Scrotum induratum videndum exhibuisse in Theatro publico, cum semel tantum visui exposuissem; nunc objicit mihi plus centies talia dixisse, quæ nunquam ex ore meo prodire, nec recensui. Qui me norunt iis judicandum relinquo, utrum ulla cum veritatis specie tale quid à me cogitari possit, qui nunquam illotis manibus publicas celebravi demonstrationes Anatomicas. Illa certe magis competunt J. Rau, qui eo nomine celeberrimus habetur apud omnes, qui illum norunt, & cui solenne est seipsum laudibus

in coelum evehere; satis superque id sua Epistola declarat legenti, in qua gloriatur de dissectionibus, suis & cæteris actis, tanto cum fastu, ut omnibus, quos hactenus offendi homines, tædium excitaverit. Videtur in illa Epistola cum Ajace jactitare: mecum confertur Ulysses, fortissimus Ajax?

Centies, me dicta publice protulisse, mihi objicit, & crediderim toto illo tempore, ex quo J. Rau Parisiis valedixit, Amstelodamumque appulit, me tantum semel atque iterum de genitalibus virorum egisse; hoc tantum memini me semel dixisse, cum Scrotum exhiberem, nemo hactenus eo ritu Scrotum humanum præparavit, ut tam luculenter ejus Septum, vasis sanguiferis donatum apparuerit: Viden' Exp. Vir denuo differentiam.

Mox rursus de meo linguæ lapsu; sed an non præstat linguæ lapsum, quam talia committere vitia, quæ contemnenda generi humano? &c. Sine mutilatione non solum difficillimum J. Rau mea repetere verba dicta, verum etiam scripta, vide Pag. 12. ubi hæc reperiuntur verba: *Fac, dicit ille, tale Septum noverint laudati Anatomici, & pene veram Septi constitutionem, ego tamen illud dilucidavi, & vasa in illo dari, descripsi & delineavi.*

Mea verba ita sonant: *An ideo negabit auctor me bene meritum, quod nonnulla ipsis incognita adjecerim, & quæ illi non delinearunt, delineaverim, quod præterea methodum demonstrandi adjecerim, quod vasa sanguifera exhibuerim; de methodo demonstrandi nullam facit mentionem, sine qua tamen luculenter nemo demonstraturus est Sentum Scroti.*

Videamus nunc quid novi noster Aristarchus orbi literato è proprio sinu depromptum, communicaverit.

Non unum Scrotum habet homo, sed cuti involuta duo, quod mox per figuras, hoc enim amat Ruyschius, dilucidabo, & unicuique demonstrabo in cadaveribus à quadriennio denatis & in Spiritu Vini, Frumenti, vel Sacchari conservatis, melius tamen & naturæ convenientius in recens defunctis.

Hominem duobus Scrotis ditatum esse, inauditum, novumque esse nemo inficias ibit, at vero, nemo quoque Anatomicorum stipulabitur elumbi huic hypothese, & assertioni, ne pilo quidem dignæ. Auctor essem, si J. Rau sæpius novus venire velit, ut alia, & veritati magis consentanea orbi literato communicet, figurasque addat magis consentaneas, quarum vasa naturalem observent rep-
tandi cursum. Amo enim figuras, ut ait, non autem tales quæ ad dilucidationem objectorum ineptæ sunt. Dicat Ironice me figuras
amare,

amare, ego sine Ironia refero, me neutiquam calculum adjecturum figuris ejus de duplici Scroto, utpote inconvenientibus, erroneis, veritatumque obnubilantibus.

Pag. 12. dixerat, *hominem duo habere Scrota cuti involuta.* Pag. autem 13. *Scrotum ex cuticula, cute & membrana, quæ Dartos, seu carnosæ dicitur, conflatur.*

Scrota ergo (ut ait), homini sunt duo, cuti involuta, & paulo post, Scrotum constat ex cuticula, cute &c. An hæc congruant, Tibi, Exp. Vir, judicandum relinquam.

Scroti enim præcipuum constitutum est cutis, eaque ablata, Scrotum aufertur, dicitur ne testibus, earumque membranis ablatis, Scrotum remansisse? Sicuti præputium cutis & membranae cellulosa elongatio est, pro Glandis tegmine inserviens, sic quoque præcipuum constitutum Scroti est cutis, à corpore dependens, ut sit testiculorum bursa seu Scrotum.

Uterius de mea sibi incognita methodo exsiccandi loquitur, quam, dicit, *me extollere in altum, ut lapsu graviore ruam.* Jaculum illud in projicientem recidit. Revocet in memoriam, quid olim de ea dixerit arte, sibi prorsus incognita hilariori animo, idque homini omni fide digno, & adhuc superstiti, **JAM INVENI METHODUM CORDIS VASA REPLENDI, ÆQUE BENE AC RUYSCHIUS, SED ILLA EXSICCARE NEQUEO.**

Nonne reponendum est J. Rau, artem non habere Osorem, nisi ignorantem; humani Corporis partes ita indurare & exsiccare, ut pene omnis dimensio superstes maneat, utque color à naturali non multum recedat, laudibus extollere non negligeret J. Rau (cui quotidianum, Anatomica, & Chirurgica sua, & præsertim de sua latinitate gloriari, utrum jure merito an secus, aliis judicandum relinquam) modo illi æque bene ac Ruyschio notum esset, quo ritu illa sint peragenda. Variis dixit, & jam quoque publici juris facere haud veritus est, artem nostram esse fucatam; interim studiosis promittit se eos in illa arte instituturum esse, eamque sibi non minus ac Ruyschio esse notam, cum interim ne quidem à limine eam salutaverit. Non sine ratione dicitur, qui invident, abjecto sunt animo. Itaque si pergat J. Rau artem nostram, cujus plane ignarus est, vituperare, tranquillum æthera remigabit.

Jam denuo, haud sine legentis fastidio de errore, ut ait, meo, in præparatione Scroti commisso, qua visui sese exhibet Septum Scroti. Hæc præparatio illi audit fucata, quamvis plane ignarus sit nostræ artis, qua præparatio instituitur: neque ego solum, verum

rum etiam auctores ab eo allati accusantur, quod tale Septum ex-
stare scripserint. Qui primo veritatem statuit circa Septi existen-
tiam, nunc exstare negat; si dixisset, non putem dictos auctores eo
modo, & tam distincte Septum Scroti vidisse à Ruyschio proposi-
tum, quia non habuerunt artem præparandi & exsiccandi, non
fuissem alienus ab illius opinione; nam hac arte destitutus, nemo
luculenter Septum Scroti demonstraturus est. Si autem J. Rau
existimet hoc à veritate recedere, expectabo, ut proxima Anato-
mia publica mihi tam luculenter, & tam accurate septum Scroti
sine exsiccatione demonstret, ac ego nuper feci; Paucis, hic Rho-
dus, salta quæso, & cum idem non præstiteris, quod ego, tum ex-
spectabimus an contemptui tibi erit; ego autem hoc impossibile
esse affirmo, propterea quod omnia in Scroto recens denati, adeo
sint lubrica, mollia & mobilia, ut tam distincte Septum Scroti
omnino demonstrari nequeat; & quod plus simplici vice me fefel-
lerit mea, ut ait, præparandi methodus, lubens fateor, milliesque
J. Rau decipietur, antequam eo, quo ego, pervenerit in præpa-
randis partibus corporis humani, ut retineant colorem naturali
proximum, & parum, ratione omnis dimensionis, amittant. Ne-
que raro deceptus fuit in suis demonstrationibus, quas publice ha-
buit; at, quod dicit Tunicam Ruyschianam me fefellisse, haud
concedo, ejusque Fig. videre licet Tab. 16. Fig. 7. 10. & 13. imò
objectum ipsum domi meæ exhibere nunquam detrectabo; sed
quicquid J. Rau demonstrare non valet, in rerum natura exstare
negat. Sciat interim J. Rau, quamdiu vulgari methodo partes cor-
poris humani demonstraturus est, uti facere assolet, sese nunquam
ejusmodi subtilia exhibiturum esse, qualia quotidie visui expono,
& revera exstare ab omnibus affirmatur, ita ut non solum meis, ve-
rum aliorum oculis & meis multo acrioribus fidem habiturus sim,
donec J. Rau contrarium mihi publice demonstraverit, quod
ad Calendas eum Græcas facturum existimo.

Et quod garrit de Anastomosi Arteriæ Bronchialis cum Ar-
teria Pulmonali, ejusdem est farinae; ut & illud quod profert de
nomine Art. Bronchialis à me illi imposito, hæc omnia nimiam
invidiam spirare, quis non videt? ab omnibus, & in omnium Ana-
tomicorum scriptis retinuit nomen Art. Bronchialis, nec incon-
grue, quia per Bronchia disseminatur.

Hisce relictis jam de gloria aliorum auctorum, à me, ut ait, at-
trita, ita loquitur: *jam dudum Auctorum multorum gloriam ab*

Ruyschio, nunc verbis, nunc scriptis, attritam, defendissem, quod justum esse puto; uti certe ipse Ruyschium post ejus fata defendissem, si modo relicturus sit gesta, memoria & defensione digna. Quid Tibi videtur, Exp. Vir, de hac relatione; justum esse, inquit, multorum auctorum gloriam ab Ruyschio nunc verbis, nunc scriptis attritam, defendere, cum interim sine ulla, vel ne minima quidem ratione, aut evidenti causa, mihi atrociter insultet; Vide supra si placet, primam, ut ait, dissidii causam, quam tamen haud reperies, etiamsi Diogenis lucerna in subsidium veniret. Post fata gloriam Ruyschii defendere fuscipiet, ut pollicetur, ea conditione scilicet, si relicturus sit gesta, memoria & defensione digna. ô Astutiam hominis! qui aliorum gestorum Cenlor esse vult, cum interim sibi gratularetur si Ruyschii vestigia insequi posset, non dubito interim, quin post fata quoque mea, honesti reperiantur homines, qui Ruyschii scripta pro meritis defensuri sint; sed vinum bonum hedera suspensa non eget, & si parcus in hac Epistola Ruyschium vituperasset, haud dedecori illi fuisset, qui tamen dicit sese tranquillitatem prætulisse semper contentioni; tollat hoc, qui J. Rau haud novit; & judicandum illud relinquam Parisiensibus & Amstelodamensibus.

Porro, inquit, quare omnes decipiuntur auctores, qui scribunt, Testiculos habere duo involucria communia, cutem nimirum & carnosam membranam, quasi membrana carnosam unus saccus esset, eodem modo quo cutis, Testiculos involvens.

Contrarium nuper, præsentè J. Rau, luculenter publice demonstravi, auctoresque haud esse deceptos, scribentes Testiculos habere duo involucria communia, scilicet cutem, membranamque Darton; membrana Dartos vere utrumque Testiculum involvit, per totum enim Scrotum est continua cuti. Hoc si quis accurate demonstrare satagit, substantia ejus cellulosa, artificiose aura est replenda, exsiccanda, & postea aperienda acutissimo phlebotomo, uti nuper publice exhibui. Hac solâ methodo, quæ immerito fucata dicitur J. Rau, videndam sese exhibet membrana Dartos, non autem in objecto recens denati, quod temere præfertur à J. Rau. Si quis adhuc anceps hæreat, domi meæ reservantur eadem objecta, publice exhibita, in quibus distinctissime ostenditur novum, inauditum atque erroneum systema J. Rau corruere.

Demonstravi quoque eodem tempore à veritate alienissimum esse, quod perhibet; *hi sacculorum parietes, ubi se invicem tangunt,*

gunt, tam leviter connascuntur, ut ea Cutis parte ab illis separata, quæ illorum conjunctionis rimam obtegit, & hac ratione futuram, sic dictam, constituit (quæ ab ano per Scrotum ad extremitatem præputii excurrit) facili negotio, vel digitis, vel cultro divelli possint, & disjungi: cum contra ea firmiter & ab omni parte hæc omnia sint connata, nec leviter unita, ut ait, & quod addit hæc facili negotio vel digitis, vel cultro divelli posse; respondeo, hæc non facilius a sese invicem posse separari, quam cæteræ membranæ corporis humani subcutaneæ.

Inspicias ulterius Spect. V. erroneam ejus hypothesin circa Scroti futuram; futura autem hæc, cutis parte media spectabilis, non nisi ex particulari nexu cutis, cum utroque sacculo profertur; hoc si verum sit, rogo, quid Suturam in perinæo, ubi talia prætenfa Scrota seu sacculi non reperiuntur, efficiat? & quod ulterius dicit, cutis enim magis, quam membrana Dartos explicabilis, plane nego, contrariumque evidens est in hydrocele & hernia intestinali, in quibus membrana Dartos cutis molem insequitur, utpote cum sint partes continuæ.

Jam denuo Ruyschius sibi gratulatur, quod nihil potuerim RODERE, præter hoc unicum, de Septo Scroti; verius dixisset me nihil voluisse RODERE, &c.

Si J. Rau, cum iis, qui illi à manu & consilio sunt, haud firmiora possint afferre argumenta, persisto in iis, quæ dixi, quod mihi gratulor.

Imo si ea, quæ J. Rau sæpius profert, typis mandaret, plurima haberem, quæ rodere possem; & quod addit *me invasisse ejus famam*, nego, & pernego.

De hoc emendatore foraminulorum (cui solummodo competit, ut in ejus scriptis liquet, emendare auctores) & multorum auctorum perverso defensore dicere cogor cum Poëta: Quis tulerit Gracchos de seditione querentes? Quicumque utriusque scripta evolvere dignetur ei veritatem expiscari haud erit difficile. His finem impono Epistolæ, & J. Rau CUM SUSURRONIBUS SUIS, qui illi opitulantur, valere jubeo, optans, ut in posterum mentem saniolem, in corpore sano, adipiscantur.

Hisce, expertissime Vir, pro virili, Tibi satisfacere conatus fui. Deus T. O. Max. ut Te, tanto Parente natum, incolumem feryet in Nestoreos annos, precor.

Explanatio TABULÆ XVI.

IN FIGURA PRIMA Oculi humani portio cernitur, cujus pars anterior à Tunicis communibus liberata, ut humor Vitreus & CrySTALLINUS, propriis Tunicis amicti, conspici possint.

A. Humor Vitreus, cui innatat humor crySTALLINUS. B.	constantem.
C. Pigmenti atrii portiones, quæ recessere à facie posteriore ligamenti, ut & processus ciliaris. Hæ portiones circulum tenuem & striatum in quadrupedibus præsentant, in homine verò circulum confusorem, ex striis latioribus, & magis inæqualibus	D. Arteriolæ per Tunicam Ruy-schianam dispersæ, & non nihil transparentes per Tunicam Vitream.
	E. Nervi optici portio.
	F. Scleroticæ Tunicæ portio posterior.
	G. Margines Tunicarum.

FIGURA SECUNDA Instrumentum seu Tenaculum exhibet, ad Bartischii Instrumenti imaginem, à Magistro Petro Verduyn fabricatum, ad amputandas excrescentias cutaneas aptum, nullis foraminibus perforatum, cujus brachia admodum tenuia, ne, si quis acum in usum revocare velit, nimia cutis portio relinquatur post amputationem; acus autem, filo sericeo duplicato munita, pone brachia trajicienda.

A. Cochlea.	D. Brachiorum tenuitatem demonstrat.
B. Utriusque brachii conjunctio.	
C. Brachia.	

FIGURA TERTIA idem Instrumentum indigitat, foraminibus perforatum. Estque aliquanto majus.

A. Instrumenti crassities.	B. & C. Foramina.

Si quis jam conferat hæc Tenacula hic depicta, & à me in usum revocata, cum eo, quo usus fuit J. Rau, & quod depingi curavit sua in Epistola calumniosa, ei facile erit videre, hæc longe inter se discrepare, quantumvis utrumque fabricatum sit ad Bartischii imaginem. Ita ut J. Rau perperam me accuset, primo quod in usum revocaverim instrumentum suum; Secundo quod inter mea fuerint recta, omnia enim erant curva; & quod notatu dignum, hæc prima dissidii causa!

FIGURA QUARTA offertur portio postica Tunicæ Scleroticæ, cum portione nervi optici, cujus involucrum extimum in duas lamellas separavi; idque è puero. Notandum interim, hasce lamellas inter se conve-

convenire, nec proprii quid habere, ea propter novum nomen haud imponendum esse censeo.

A. Lamella exterior.	monstratam fuisse in cadavere re-
B. Lamella interior.	centi, omnibus in confesso est.
C. Involucrum intimum, quod à
pia Matre oriri dicitur.	Attamen J. Rau cadavera recen-
D. Spongiositas, ut ita loquar, ner-
vi optici, quæ in vulgari sectio-
ne Anatomica demonstrari nequit,
quapropter à nemine hæctenus de-	tia, sine præcedente præparatio-
ne, præferenda esse, mordicus
defendere vult.
	E. Scleroticæ portio.

FIGURA QUINTA Hominis adulti Nervorum Opticorum coalitio designatur, cum eorundem nervorum spongiositate foraminosa, quæ non solum sese videndam exhibet in nervis opticis, ubi orbitas intrarunt, durioresque facti sunt, verum etiam pone, imo & ante eorum unionem.

FIGURA SEXTA Oculum exhibet è juvenis cadavere, cum nervis ocularibus, eum in finem, ut ostenderem locum, ubi dicti nervi Scleroticam adeunt.

A. Nervi oculares.	C. Tunica, Scleratica.
B. B. Arteriolæ, per Scleroticam
dispersæ.	D. Uvea, per quam iris transparet.
E. Pupilla.

FIGURA SEPTIMA adumbratur Tunica Ruyschiana, è ejus medio Tunicæ Retinæ portio dependet, medullosa ejus substantia ablata.

A. Tunicæ Ruyschianæ portio magna.	tatuque diversæ ab iis, quibus gau-
B. Tunicæ retinæ portio dependens,
& è fundo Oculi prodiens.	det choroidea Notandum interim
hic non repræsentari Tunicam
C. Arteriolarum myriades, per Tu-
nicam Ruyschianam disseminatæ,
ex Oculi fundo emergentes, rep-	Ruyschianam integram, sed por-
tionem ejus expansam, idque è
pueri cadavere.

Me deridere jam pergat J. Rau, sicuti fecit cum hanc Tunicam Ruyschianam exhiberem in publicis demonstrationibus; ego autem, quantumvis illum deridendi majorem habeam causam, ab eo abstinere: At vero J. Rau provoco, ut proxima Anatomia publica, siquam impofterum habiturus sit, contrarium demonstret, meumque, ut ait, errorem detegat. Ego recipio, præsertim in usum eorum, qui dictæ demonstrationi baud inter fuere, me proxima Anatomia publica, non solum dictam Tunicam, verum etiam alia non minus digna circa visus organa exhibiturum esse, quæ nunquam in J. Rau oculos viderunt.

FIGURA OCTAVA ostenditur Tunica Choroidea, Adnata, Tendinea, & Sclerotica ablatis, idque è Cadavere pueri 6. 7. annos nati. Per hanc Choroideam myriades Arteriarum quoque sunt distributæ, quæ pròdeunt ex arteriis ocularibus, Scleroticam binis in locis perforantibus: Nempe 1°. circa medium ubi sæpe sex, septemve ramuli arteriosi Scleroticam perforant, 2°. parte posteriore, circa oculi fundum, idque variis quoque ramulis.

A. Arteriæ oculares, quarum rami varii fundo Tunicæ Choroideæ prospiciunt, varii quoque medium ejus adeunt, vid. lit. B.	C. Lig. ciliaris facies anterior.
D. Circulus Iridis, seu processus ciliaris facies anterior.
E. Pupilla. |
|--|---|

FIGURA NONA reptatum Arteriolarum Tunicarum Ruyschianæ & Choroideæ demonstrat, crucis in modum se invicem intersecantium.

Notandum interim sculptorem studio pauciores hic repræsentasse ramusculos, ut evitaret confusionem.

FIGURA DECIMA Tunica Choroidea sese videndam exhibet laceratam, partim Arteriolis privatam, partim quoque ditatam. Id quod studio quoque factum puta, ut luculentius oculos incurrat particula Tunicæ Choroideæ, à Ruyschiana avulsa & reflexa.

A. Tunicæ Choroideæ portio, nullis arteriis ditata.
B. Portio Tunicæ Choroideæ à Ruyschiana avulsa & reflexa, ut subjecta Ruyschiana Lit. C. notata, oculos incurreret. | D. Arteriolæ per Choroideam dispersæ.
E. Nervi optici portio. |
|--|--|

FIGURA UNDECIMA oculi Tunica Choroidea, Sclerotica ablata, adumbratur, omnibus Arteriolis neglectis, ut eo distinctius nervi, ciliares à me dicti, conspici possint.

Circa eos considerandum 1°. quod in ambitu numerosiores sint, quam hic repræsentantur. 2°. Hos nervos Scleroticam adeuntes, eandemque fere omnes circa oculi medium perforantes, per superficiem Choroideæ reptare, donec ad ligamentum Ciliare pervenerint, cui præsertim inservire videantur, quandoquidem per illud distribuuntur ramosi fabii, & sic ciliarium nervorum nomen iis imposui, præsertim quod observarem, vix ullos ramusculos visibiles horum nervorum in itinere impertiri Tunicæ Choroideæ, aut Ruyschianæ, utpote nulli motui destinatis. Dicti nervi luculenter in conspectum veniunt, postquam Arteriolæ Tunicæ Choroideæ materia ceræea rubicunda sunt repletæ; hoc enim neglecto, ut plurimum tantam habent convenientiam cum dictis Arteriolis, ut in defunctis, in quibus

quibus raro oppleta, facile ab aliis sint neglecti. Ufu horum nervorum summo-
pere indigent ligamentum Ciliare, ut & ejus processus ad motum.

FIGURA DUODECIMA demonstratur portio Tunicae Scleroticæ, à
qua dependent nervi ciliares, qui in aliis numerosiores, in aliis vero
pauciores existunt.

FIGURA XIII faciem internam Tunicae Ruyschianæ expansæ denotat,
cum ligamento Ciliari, ut & ejus processu, idque ex homine adulto.

A. A. Portio Tunicae Ruyschianæ facie posteriore visa, tot Arteriolis ditata, ut plures recipere vix, ac ne vix quidem possit. B. Ligamentum ciliare, plurimis jugis undulatis præditum, per quod lig. dicta Tunica Ruyschiana quoque expansa est.	C. Processus Ciliaris, per quem fibræ longitudinales reptant, donec ad circulum minorem pervenire, de quo infra plura. D. Circulus minor, pupillæ proxime aditus, Tunica Ruyschiana, neque ejusdem Arteriolis privatus.

FIGURA XIV Juges aliquot Ligamenti ciliaris, oculis armatis visa, & per consequens naturali magnitudine multis numeris majora, suntque Arteriolis Tunicae Ruyschianæ instructa, quæ non solum per spatia interjugalicia, verum etiam per eorum dorsum jucundo spectaculo repunt.

FIGURA XV Oculum humanum, transversim sectum, demonstrat, cujus facies exterior Scleroticam, interior vero Retinam medullosam repræsentat, idque è pueri cadavere.

A. Scleroticæ Tunicae portio posterior.	B. Tunica Retina cujus arteriolæ totæ non sunt repletæ.

FIGURA XVI portionem Scleroticæ exhibet à qua dependet reticularis textura Arteriolarum Tunicae retiformis, cujus medullosam substantiam in eo oculo non inveniebam, utrum dissipata fuerit, an vero defecerit aliam ob causam, dicere nequeo; memini tamen me adhuc semel illud observasse, ea propter quoque dictos reservabo oculos, ut curiosorum oculis satisfaciam.

A. Scleroticæ portio posterior reflexa. B. Reticularis Arteriolarum textura, sibi invicem tam arcte apposi-	tarum, & inter se intricatarum, ut peculiarem membranulam tenuissimam repræsentent.

FIGURA XVII Iridis Arteriolas, oculis armatis visas, exhibet.

NB.

NB. Circulus Iridis, quæ membranula est per Corneam transparens, parte anteriore cum Tunica Choroidea, posteriore vero cum Ruyschiana cohærens. Hæc non immerito in duos circulos dividi potest, quorum major desinit ubi Arteriola reflectuntur, vel ubi parte ejus posteriore fibræ processus ciliaris terminantur, sicuti Fig. 13. demonstrat. Alter multis numeris minor, ad pupillam desinit. Circulus Iridis major gaudet Arteriolis innumerabilibus, quæ mirando reptatu per Iridem sunt dispersæ, sicuti hæc figura 17 ostendit; ubi autem ad circulum minorem pervenerant, reflectuntur, è quibus reflexionibus ramuli oriuntur novi, qui eodem modo quoque reflectuntur ad confinium pupillæ, id quod mirum visu; An hoc, ut sanguis à motu rapidiori inbibeatur, vel minus extravasari possit?

Si quis jam consideret tam exiguas membranulas, quales sunt Tunica Choroidea, Ruyschiana, Retiformis, &c. superbire myriadibus Arteriolarum, quæ tamen in homine sano sanguine rubicundo non sunt repletæ, nonne dubitandum erit, hasce haud solum esse destinatas calefactioni atque nutritioni tam subtilium membranarum? Ad me quod attinet, judicium suspendam, donec luce meridiana clarius, ope artis nostræ, ostendero, Arteriarum extremitates in variis corporis partibus longe inter se differre; & sicuti differunt qualitate, sic quoque eas differre usu, suspicor.

FIGURA XVIII exhibet Iridis Arteriolas, idque naturali magnitudine.

FIGURA XIX posteriorem Scleroticæ portionem demonstrat, in cujus cavitate videndam sese exhibet Tunica Reticularis undulata: hasce undas aliquoties reperi in dicta Tunica.

A. Tunicæ Scleroticæ pars posterior.

B. Superficies undulata interior. Tunicæ reticularis.

FIGURA XX & XXI in formam maculæ, Tunicarum humoris Vitrei, & CrySTALLINI portiones repræsentant, alioque modo eas exprimere non potui, utpote quæ sunt tenuissimæ, nullisque Vascularibus sanguineis ditatæ.

FIGURA XXII in formam maculæ, Tunicarum humoris Vitrei, & CrySTALLINI portiones repræsentant, alioque modo eas exprimere non potui, utpote quæ sunt tenuissimæ, nullisque Vascularibus sanguineis ditatæ.

FIGURA XXIII in formam maculæ, Tunicarum humoris Vitrei, & CrySTALLINI portiones repræsentant, alioque modo eas exprimere non potui, utpote quæ sunt tenuissimæ, nullisque Vascularibus sanguineis ditatæ.

FIGURA XXIV in formam maculæ, Tunicarum humoris Vitrei, & CrySTALLINI portiones repræsentant, alioque modo eas exprimere non potui, utpote quæ sunt tenuissimæ, nullisque Vascularibus sanguineis ditatæ.

